

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Az ellenzék győzelme a mezőgazdasági kamarai választáson

A mezőgazdasági kamarai választásokat politikai jellegűvé terebélyesítették. Az utolsó napokban senki sem beszélt már agrárérdekekről, mindenki politikai aktusnak tekintette a választást. Eppen ezért különösen a reggeli, de négy helyütt Erdélyben is, a pártok nagy vehemenciával vetették magukat a küzdelembe. A kormány is olyan apparátussal dolgozott, mint ami különös súlyt helyezett arra, hogy a választás ne csak kedvező eredménnyel végződjön, hanem azután politikailag jól ki lehet használni. Az eddigi eredmények azonban egyáltalában nem igazolták a kormány várakozását, mert az eddigi hivatalos értesülések szerint is kevesebb megyében győzött a liberális párt listája, mint az ellenzéké. Nincs semmi kilátás arra, hogy ez a arány lényegesen megjavuljon az összes kamarai választási eredményeinek összeszámálása után.

Mi sem természetesebb, hogy ha a kormánypárti lista győzött volna, akkor a kormány nagy politikai sikert jelentene szerkesztőnk, így most előrelátható, hogy a kormány fogja legadni a választások politikai jellegét és az ellenzék fogja kidomborítani sikerének politikai jelentőségét. Az objektív szemlélet előtt nem lehet vitás az előzmények után, hogy itt politikai tömérközés történt, de viszont az iránt sem lehet kétség, hogy a kormány ebből önmagára önzékenységet nem fog levonni. Pedig ahhoz sem férhet, hogy a közvélemény akkor, amikor a kifejezetten liberális lista helyett az ellenzék listát dobta az urnába, nem dokumentálta vele a kormány iránti bizalmát. Hiszen a mezőgazdasági kamarák hét szenátort delegáltak a szenátusba és ha a kamarák összetétele többségében ellenzéki lesz, akkor természetesen az ellenzéki szenátorokat fognak a törvényhozáshoz bekapcsolni. Ez is bizonyítja, hogy a választások politikai értékei és — ha az eddigi hírek igazak — úgy feltétlenül a kormány rovására ütöttek ki. Hogy ennek kihatása lesz a közéleti választásokra is, ez előrelátható. Az ellenzéki pártok lelkesedését és energiáját a siker joggal növelni fogja.

A félélvatalos Rador a választásról ezeket jelenti:

A belügyminisztériumba érkezett hivatalos jelentés szerint a mezőgazdasági kamarák választásain a liberális párt 27, az averescanusok 4, az egyesült ellenzék 27 megyében jutott eddig győzelemre, 22 megyéből még nem érkezett jelentés.

A Viitorul a választásokkal kapcsolatban azt írja, hogy több helyen hamisított igazolványokkal szavaztak az ellenzék listájára. Ezért támadják is a helytelenül eljáró járásbírókat. A Cuvantul és a Covorluiban az ellenzék vezéreit megverték, ugyancsak Titu Jonescu újságírórt is.

Prahova megyében az éjféli 4333 szavazatot adtak le az egyesült ellenzék listájára, a liberális blokk viszont 4326 szavazatot kapott; az averescanusokra 1649 szavazatot esett. Ezt konstatació az esti összeszámlálás. Reggel, amikor a szavazatokat újból összeszámlálták, a liberális szavazatok tizenhatalmas megszorodtak. Az egyesült ellenzék bizalmiférfiai panaszt tettek a törvényszék elnökénél, aki erre elrendelte a szavazatok harmadszori összeszámlálását.

A Viitorulnak az a megjegyzése, hogy a hátralévő választások abszolút többséget eredményeznek a liberálisok számára.

Az Adeverul, a Cuvantul, a Neamul Romanesc és a Lupta a hivatalos jelentéssel ellentétben úgy értesül, hogy 35 kerületben az egyesült ellenzék, 25 kerületben a liberálisok és 4 kerületben a néppárt listája győzött.

Az Indreptarea arra mutat rá, hogy a választásoknak nincs politikai háttér és így a sikertelenség nem politikai fiaskó.

Az ellenzéki lapok megbízható helyről nyert értesülés alapján közlik, hogy a mezőgazdasági kamarák választásainál tapasztalt sikertelenség arra indította a kormányt, hogy a munkáskamarai választások időpontját bizonytalan időre halassza.

Kisenevből jelentik: Ezer kisgazda tüntető

Az ellenzék 42, a kormánypárti 32 megyében győzött

Újabb jelentések szerint megállapítható, hogy az ellenzék az egész vonalon győzött és a kamarák többségének a tanácsa ellenzéki tagokból fog állani.

A végleges eredmény a félélvatalos Rador szerint a következő:

Egyesült ellenzék	38
Liberális	32
Averescu	4

Az egyes tartományok szerint:

A regátban 12 liberális, 20 egyesült ellenzék, 2 averescanus;

Erdélyben 10 liberális, 8 egyesült ellenzék;

Besszarábiában 2 liberális, 6 egyesült ellenzék, 1 averescanus;

Bukovinában 5 liberális, 5 egyesült ellenzék, 1 néppárti;

Csikmegyében a tiszta magyar lista, (amelyen 9 magyar és 1 averescanus volt) 2363 szavál győzött, míg a hivatalos liberális lista csupán 566 szavazatot kapott.

A Viitorul nagy feltűnő betűkkel hirdeti, hogy a választásnak nincs politikai jelentősége, még pedig három okból és pedig: mert a kormány és a liberális-párt nem ereszkedett küzdelembe ezen a téren a lokalizált ellenzékkel, másodsor, mert az agrárkamarában szakügyet intéznek és nem politikát és harmadsor, mert a jelenlegi kormány olyan koalíció áll, amely sohasem egyesülhet egy kormányzó-pártban és így a jövőre való kormányzati lehetősége kizárt dolog. A Viitorulnak ez az érvelése azt jelenti, hogy az ellenzék még akkor sem jöhetne uralomra, ha egy választáson többségre jutna, mert a liberális kormányzat mintegy rákövesedett az országra. A parlamentáris érzék nem nagyon dominál a liberális sajtóban.

A tegnapi délig beérkezett egyes jelentések ezek:

Dorohoi polgári blokk listája győzött (liberális) 6294 szavazattal. Nemzeti párt kapott 5375, néppárt 3804, parasztpárt 1228. Szucsaván a polgári blokk listája győzött. Ugyancsak Falcu és Gorj megyékben is. Rimniculban az egyesült ellenzék. Orheiében a néppárt, Prahová-

felvonulást rendezett, mert a választás alkalmából nem kapott választói igazolványt.

Futnában, ahol a kormánynak három tagja lakik, óriási többséggel győzött az ellenzéki lista.

A Viitorul arról értesül, hogy Muscelben több száz hamisított igazolvánnyal történtek a szavazások az ellenzéki listára. Táviratilag kérték a járásbíró azonnali fellépését. Az Adeverul azt írja, hogy kormánykörök Tatarescu minisztert vádolják a sikertelenségért.

ban a liberális párt, Kaliakra megyében az egyesült ellenzék győzött. Neamtzban az egyesült ellenzék győzött 3776 szavazattal. Az averescanusok 2848, a liberális polgári blokk 2672 szavazatot kapott. Bacauban győzött a liberális blokk 3474-el, míg a parasztpárt 2036, az averescanusok 1715, a nemzeti párt 1207 szavazatot kapott. Argesben győzött a liberális blokk 3941 szavazattal, míg a parasztpárt 3064, a nemzeti párt 818, az averescanusok 738 szavazattal szemben. Valceaban győzött a liberális blokk 4375 szavazattal, az egyesült ellenzék 3972 szavazattal szemben. Ilfov megyében, Tulceaban, Doljban, Mehedinthban, Romanban, Dambovitában és Romanatiban az egyesült ellenzék győzött. Tutovában, Vasluiában, Tekuciban a liberális párt győzött, ugyancsak Nagyszebenben, ahol 5014 szavazatot kapott az egyesült ellenzék 4125 szavazattal szemben. Besztercenaszód, Buzen és Oltimegyében a liberális párt győzött, ugyancsak a bukovinai Vaskuti, Zestarnai és Kotman megyékben. Az egyesült ellenzék győzött Muscel, Cavorlui, Vlasca, Konstanza és Putnamegyékben. Jassi és Teleorman megyékben az averescanusok győztek. Radautiban megválasztották a parasztpárti listát 1167 szavazattal, Kampolungban is a parasztpártot 762 szavazattal. A kormánypárt győzött Nagy- és Kisküklőmegyékben, Biharmegyében és Visnita megyében, valamint Tighina megyében, ahol 13 ezer szavazatot kapott az egyesült ellenzék 5000 szavazattal szemben és Kisenev megyében, ahol 23 ezer szavazattal kapott az egyesült ellenzék 6 ezer szavazattal szemben. Temesmegyében, Aradmegyében, Soroca megyében, Cahul, Fogaras, Cetatea-Alba, Hotin és Izmail megyékben az egyesült ellenzék, Siret megyében a néppárt győzött. Az ellenzék győzött ezenkívül Krassószerény és Falticeniében. Brailában a nemzeti párt 4460, a liberálisok 3450, a parasztpárt 3450 és az averescanusok 2480 szavazatot kaptak.

A Dimineata jelenti: Fogarasmegyében a nemzeti párti lista élén Moise Brumboi vikarius állott és a lista 630 szavazattal győzött. Háromszék megyében a nemzeti párt és a magyarság együttesen 74 szótöbbséggel győzött. Brassóban a liberális pártot a szászok szavazata segítette győzelemre. Temesmegyében a kormánypárti lista élén dr Koste volt prefektus és Obodeanu képviselő, míg az ellenzéki lista élén dr Cioban és Blaskovici kanonok állottak. A kormánypárti lista megsemmisítő vereséget szenvedett. Balti megyében az ellenzék győzött.

Minden ellenzéki pártnak egyesülnie kell

Bukarestből jelentik: A mezőgazdasági kamarai választások a kormánypárt körében nagy konsternációt keltettek, az ellenzék viszont nagy lelkesülést fogta el. Az ellenzéki vezériférfiak hangoztatják, hogy a kormány az első perctől fogva politikai aktusnak jelölte meg a mezőgazdasági választást és így nem lehet kétségbe vonni, hogy az ország

politikailag teljes bizalmatlanságát juttatta a kormánnyal szemben kifejezésre. Az ellenzéki sajtó szerint a kormánypárt veresége sokkal nagyobb, mintsem azt a legoptimistább számítás mellett remélni lehetett volna. Minthogy a liberális politika egyik jelszava, hogy a paraszti tömegeket tekinti az ország gerincének és a közvélemény tényleges hor-

dozójának és minthogy a mezőgazdasági kamarai választásokon úgyszólván kizárólag a parasztságak százezrei szavaztak, az ellenzék szerint nem lehet kétséges, hogy a kormányának a választás eredményéből a legmesszebbmenő konzekvenciát kell levonnia és le kell mondania. Nincs szükség arra, hogy az iparkamarai, községi és vármegyei választásoknál is még tovább lehetővé tegyék a liberális-párt próbálkozásait és az adminisztráció politikai igénybevételét, hanem át kell adni a kormányt az egyesült ellenzéknek. Hangok hallatszanak, hogy itt a pszichológiai momentum, hogy az averescusokat is bevonják az egyesült ellenzékbe és ezzel az ellenzékkel teljesen kormányköpessé tegyék.

A kisebbségi tanítók vizsgálója is megkezdődött

A tanárok közül csak egyet utasítottak vissza végleg

A Parcul Traian (Tisza Kálmán-téri) román leánykiskolák iskolája helyiségében tegnap megkezdődött az elemi iskolai tanítók nyelvi vizsgálója.

Az iskola udvarán és bent a folyosókon nagyon sok tanító és tanítónő várakozik. Az első napon a nagyváradiak és biharmegyeiek vizsgálóznak. Igazi vizsgahangulat van a folyosókon. Néhányan beszélgetnek, többen egy sarokba vonulva még most is tanulnak. A lágy román szavak egy ropognak a nyelvük alatt, hogy szinte érezni, mekkora erőfeszítésre van szükségük egy ilyen magyar tanítónak, hogy elcsajátíthassa az államnyelvet.

Nagyon sok közöttük az idősebb ember. Ezek különösen nehezen tanulnak. Az udvaron körben áll egy néhány tanító, egymást vizsgálóztatják. Egy tanítónő adja fel a kérdést:

— Ki volt Vitéz Mihály?

Ezt a kérdést évek óta hallom a nyelv-vizsgálón. A tanároknak, a tanítóknak és konverziós vizsgán az állami tisztviselőknek is feladják ezt a kérdést.

Bent a vizsgán is biztosan el fog hangzani ez a kérdés és aki kapja örül, mert Vitéz Mihály történetét ma már minden tanító tudja.

A vizsgatermekben két bizottság élé állnak a tanítók. Az egyiknek elnöke Szilágyi-Corbu János inspektor és vizsgáztató tagja Catana Ambrus elnöke iskolai igazgató, a másik bizottság elnöke dr. Caba Agoston és Firu Miklós igazgató vizsgáztató.

Szilágyi-Corbu inspektor a vizsgáról a következőket mondja:

— A nagyváradi vizsgabizottság elő Bihar-, Szatmár-, Szilágys és Máramarosmegyék tanítóit állanak, összesen 310-en.

Az első napon 125 nagyváradi és biharmegyei tanító vizsgálódik. A vizsga tárgyai: román nyelv és irodalom, történelem, földrajz és alkotmánytan. Írásbeli és szóbeli vizsgák vannak. Az eredményeket a vizsga után hirdetik ki.

— Hogy azokkal, akik ezen a vizsgán megbuknak, mi fog történni, nem tudom, mert a miniszter erről nem rendelkezett eddig. Valószínű azonban, hogy fognak találni valamilyen utat arra, hogy a kenyeret egy tanító se vesztse el.

A tanárokat vizsgáztató bizottság is folytatja munkáját. Az első három napon összesen negyvenötven vizsgáztak. Ezek közül mindössze egy tanár van, aki semmit nem tud románul és a bizottság végleg visszautasította.

Lizenheten sikerrel vizsgáztak, tizenkettőről megállapította a bizottság, hogy a román nyelvben, vagy a román társalgásban még nem tökéletesek. Ezek azonban tovább taníthatnak, sőt valószínűleg nem is kell majd újabb vizsgának alávetni magukat, hanem amikor a tanfelügyelő meglátogatja az iskolájukat, az fog meggyőződni, hogy mennyire fejlődtek az államnyelv elsajátításában.

Tizenöt tanárt pedig, akik több tárgyból nem adtak kielégítő feleletet, arra kötelezte a bizottság, hogy egy esztendő múlva vizsgára jelentkezzenek.

A vizsgákat tegnap folytatták és előreláthatólag csak a jövő hét elején fejeződnek be.

Ötven postaalalmazott vizsgálót kért a pályaudvari 2. számú hivatal főnöke ellen

A pályaudvari 2. számú postahivatal vezetője, Dumitriu Dumitru és ötven postás között erős ellentétet merültek fel, amelyek szokatlan kifejléshez vezettek. A pályaudvari 2. számú postahivatal ötven alkalmazottja beadványt juttatott a nagyváradi postafelügyelőséghez, amelyben a vizsgálat elrendelését kéri.

Az ellentétet már régen felidőzte az a körülmény, hogy az alkalmazottak a jegyzelmi eljárásban az eddigi módszert szerették volna fenntartani, amely megengedte, sőt elrendelte, hogy a hivatali hanyagsággal, vagy vétsséggel vádolt alkalmazott a jegyzőkönyvbe vett vádra megtehette kifogásait, észrevételeit s előadhatta védelmét. A kontradiktórius eljárás ezen módja nem ütötte el a védelemről az alkalmazottat s az úgy egy referenshez került, akit szóval is informálhatt az alkalmazott s ez a tisztviselő döntött a büntetés alkalmazásáról, vagy az eljárás beszüntetéséről. Ma azonban kihallgatás nélkül súlyos pénzbüntetést ró maga a főnök a megvádolt alkalmazottakra s mint panaszozlók, nem adhatják elő védekezésüket, mert a főnök nem fogadja őket ilyen kérdésekben.

A beadvány hangsúlyozza, hogy a régi postarendszer, amelynek a főnök a képviselője, eltér az erdélyi rendszertől, amelyet ők a közszolgálat érdekében helyesnek nem látnak. Az alkalmazottak, valószínűleg a régi rendszer alkalmazásában sikertelien látnak, amely őket felesleges munkával terheli a szűkreszabott szabadságukból, mint ők hiszik, őket ok nélkül s haszon nélkül megfosztja. Hatalmaskodást s emberkezhez nem méltó bánásmódot is emlegetnek, kifogásolják a gyakori indokolatlan és súlyos büntetéseket, a nagy levonásokat, amelyeknek jogcímét nem ismerik, velük nem közlik s kifogásolják a bánásmódot, amely őket a főnökkel való közvetlen érintkezéstől tiltja.

Bizonyára sok félreértés van a panaszkban, amelyet a felettes hatósághoz juttattak s amelyeket megmagyarázás s kurzustartás útján könnyen ki lehetett volna egyenlíteni. A főnök azt hiszi, hogy jogkörében semmiféle beavatkozást nem engedhet meg, holott a főnök az, hogy bármely rendszer szerint a posta gyorsasága és kifogástalansága megfelelően szolgálja a közönség érdekeit. Ha jobb a régi rendszer, okkal-móddal lehet azt vezetni, ha nem is hatalmi szóval, de felvilágosítással, ha jobb az erdélyi rendszer, nincs ok arra, hogy megnehezítsük a román királyi posta munkáját azáltal, hogy egy más rendszert erőszakolunk az alkalmazottakra s a közönségre. A magyar királyi postánál, igaz, az alkalmazottak nem szólhattak bele a postaigazgatásba, mert

kialakult egységes postarendszer volt, míg mi postánknál a két rendszer előnyeit kellett egyesíteni.

A vizsgálattal dr. Chisio Ioan főtanácsost bízta meg a vezérfelügyelő. Kijelentette a főtanácsos, hogy természetesen nem nyilatkozhatik az ügy állásáról, miután előbb meg kell állapítani, hogy mit kívánna az alkalmazottak. Visszafelelőre, vagy végekről nincs szó a beadványban, csak panaszkodnak az alkalmazottak azok miatt amit fentebb megírtunk.

Részünkről kölcsönös engedékenységre szeretnénk látni egyben. Nem az a fontos, hogy ki erősebb, ki hatalmasabb, hanem az, hogy a román posta jól prosperáljon. Mert amíg egy Nagyváradon feladott s amerikai csekkel befizetett ajánlott-levelet 10 nap alatt nem jutott el Bécsbe, addig félre kell tenni a házi perpatvarokat s közös erővel posta javításához kell hozzájárulni. (sz. d.)

Dr. Bárdos József órásmester

Sose tudjuk, mi válik hasznunkra sors hányattatásaiban. Dr. Bárdos József pénzügyi tisztviselőnek készült, szép karrier útján járt és soha se gondolt arra, hogy amint jatekból babrálgat, lesz a kenyeret. Szabad idejében ellátogatott Davidovics Ferenc óráshoz s ott szétbontotta az elromló órákat, kereste a hiba okait s megkezdte a szivbajos kronométereket. Saját órája kezdte s mindjobban belelátott az órák titkaiba, a hajszálrugók szerepe előtte világos lett s mikor pénzügyi titkárrá lett, már összefoglalt állítani egy órát. Jött a nyelvi vizsga s egy szép napon ő is elment szabadságra, hogy soha többé vissza ne térjen az aktához. Ekkor észbe jutottak az órák, amelyeket kenyeret adnak s a Zsiga Miklós-utcán egy új cég tábla jelent meg. Dr. Bárdos József órásmester, jelenti a tábla s egyet több azok száma, akik alkalmazkodtak a viszonyokhoz s iparosok lettek. Az íróasztaltól az órákig jelenti, hogy az ipari tudás egy olyan kiváló tisztviselőn is segít, mint a volt pénzügyi titkár.

MILKA SUCHARD
TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Atlantic- és Apolló mozgó

6 1/4 és 9 1/4 órákor

6 1/4 és 9 1/4 órákor

Ma, pénteken utoljára

Exklusív monumentális film!

MESSALINA

2 rész 11 felvonás. — I. rész: Mindenki szeretője. — II. rész: Messalina halála.

A két rész egyszerre lejátszva.

Kedvezményes jegyek este 9 óráig kiválthatók!

Jön:

HARRY PIEL!!

Jön:

Redménytelenül végződött a londoni tanácskozás

Londonból jelentik: Caillaux és Churchill tegnap este a sajtó részére hivatalos közleményeket adtak át a Nagybritanniának és Franciaország közötti tartózkodás rendezéséről. A kommuniké szerint Churchill azt a javaslatát, melyet a francia szakértőknek Londonból Párisból való múlt hónapi elutazása előtt tett, hogy Franciaország évente 20 millió frankot fizessen, 16 millióra mérsékelte. Caillaux 10 milliót ajánlott fel, amelyből bizonyos kötelezettségek is. Caillaux ezt az ajánlatot, összegét a Dawes-terv jövedelméből fedezendő.

Caillaux és Churchill tárgyalásai folyamán az utóbbi 12 és fél millióra szállította le a javaslatát, és belement Caillauxnak az az évig terjedő részleimoratóriumra vonatkozó kötelezettségekbe is. Caillaux ezt az új javaslatot, amelynek jelentőségét teljesen értékelik, a francia kormány elé terjeszti. Azt jelzi, hogy pontos, számszerű megállapítás csak akkor kerül érvényre, ha Franciaország teljes garanciát kap, hogy semmiesetre sem fog többet fizetni, mint amennyit Németországtól kap.

A kommuniké végül azt mondja, hogy Caillaux elutazásával a Churchillle folytatott tárgyalások csak ideiglenesen szakadnak meg és legvégül a kommuniké hangsúlyozza azt a reménységet, hogy az adósságterárisben sikerül megnyugtató megoldásra jutni.

A nagyváradi törvényszék kilakoltatta a szalontai szíjgurancát

Varga László nagyszalontai lakosnak a gr. Regele Ferdinánd (Vasut)-utcai házában három szobát esztendőnk óta az ottani szíjgurancával rekvizitálás alapján elfoglalva tart. Varga megírt ízen tett kísérletet, hogy a lakását, amelynek neki is szüksége van, felszabadíthassa, azonban ez nem sikerült. Ez év áprilisában keresetet adott be a szalontai járásbíróhoz, amelyben kérte, hogy a szíjgurancát ki a bíróság.

A kilakoltatási kérelmet a háztulajdonos azzal indokolta, hogy a hivatal a házbeliek nyugalmát állandóan zavarja. Az indoklásban hivatkozik arra, hogy a szíjgurancát, dacára annak, hogy állami hivatal, a lakástörvény értelmében magánzemélyként kell kezelni.

A szalontai járásbíró az ki is tüzte a tárgyalást, amelyre azonban a szíjgurancát nem küldötte el képviselőjét. A járásbíró az éppen ezért úgynevezett elmakacsoló ítéletet hozott és kötelezte a szíjgurancát, hogy 15 nap alatt költözzön ki a lakásból. Tekintettel arra, hogy a határozat ellen a törvény értelmében fellebbezni nem lehet, a szíjgurancá hivatali hibákat hozott fel az ellen. Felfolyamodást jelentett be a nagyváradi törvényszéknek, tekintettel arra, hogy a szalontai járásbíró az a lakbérérték nagysága miatt, nem lehetett illetékes az ítéletkezésére.

Az igen érdekes ügyet tegnap tárgyalta a törvényszék Eleftherescu-Hoványi tanácsa. Varga háztulajdonost dr. Simonca ügyvéd képviselte. Kérte a szíjgurancát kilakoltatásának elrendelését és felsorolta az indokait. Elsősorban is egy szobát a nélkül, hogy a háztulajdonos beleegyezését megkapták volna, fogdáva alakították át. Az ablakot magasan beépítették és ebben a szobában állandóan több fogoly van bezárva. Ezeket a foglyokat nem eresztik ki úgy, hogy a szoba igen egészségtelenné és rosszlevegőjűvé vált. A háztulajdonost, aki ugyanabban a házban lakik, éjszakai nyugalmában állandóan zavarják, mondja dr. Simonca, éjszaka a hivatali helyiségből és a fogdáva átalakított szobából állandóan nagy zaj és kiáltás hallatszik ki, úgy, hogy a háztulajdonos éjszakai nyugalma háborítva van.

Dr. Simonca beszéde után a tárgyalást vezető bíró kérdést intézett Benoit Fotihoz, a szíjgurancát főnökéhez, hogy miért nem hallgatják ki nappal a letartóztatott egyéneket. A szíjgurancát főnök azt a választ adta, hogy nappal igen el van foglalva és mivel kevés számú személyzete van, a

kihallgatásokat éjszakai halasztják. Tiltakozik az ellen azonban, hogy olyan zajt csapnának, amely a házbeliek nyugalmát zavarná.

Dr. Simonca újabb adatokat hoz fel állításának bizonyítására és részleteket mond a szíjgurancát kihallgatási rendszeréről.

Dr. Marcus Péter, az államügyész helyettese kijelenti, hogy a szíjgurancát állami hivatal,

A tizenkilenc éves Aszódi Ferenc tragédiája

Egy egész város áll a halott diák: Aszódi Ferenc gyalultatlan koporsója mellett, amely akkor is gyalultatlan maradt volna, ha a husz éves diák nem zsidó. Gyalultatlan maradt volna, hiszen olyan váratlanul készült. Olyan megrögzött pillanatnyi parancsszó volt az, amely elhangzott a legnagyobb hatalom, a Halál ajkáról, hogy megfagyjon a vér egy életre-készülő, pompás, csodaszép testben. Egy várost dermesztett meg ez a halál, mert váratlanul még nem lopakodott halálszobába a kiellen kaszája Rém. És egy egész város bukik térdre a sír, nyirokszágu Borzalom előtt! Mindnyájunké most a mea culpa: nincs, nincs, senkinek sincs menekvés!

Olyan rejtély ez, amelyet nemcsak a szülők, nemcsak a tömeg, most már a hatóság is ki akar bogarozni. Nem hisszük, hogy bűn lenne a baj háta megett, sem vétkes könnyelműségben nem hiszünk. Hiszünk, azok is, akik semmiben sem hisznek, a véget kifürkészhetetlen akarataiban, mely porszemként játszik velünk. A béke szavának van igaza: a halott sírba tér és nyugodni kell hagyni.

Aszódi Ferenc haláláról már tegnap délután tulzott és fantasztikus hírek keringtek. Dr. Barna Armin tiszti főorvos a hírek hallatára kiment, hogy a halottkémiai jegyzőkönyvet felvegye. Hogy mi volt a jelentésben, nem tudni, de

csütörtökön reggel a rendőrség hivatalból vizsgálatot indított Aszódi Ferenc rejtélyes halálesete felderítésére.

Starra kapitány vezette a vizsgálatot, aki kora reggel megjelent Aszódiék Alexandri (Teleky)-utcai lakásán és kihallgatásokat fogadtatott. A rendőrségi jegyzőkönyvből és a «Nagyvárad» munkatársának összegyűjtött adataiból a következőképpen lehet megkonstruálni a lesújtó tragédiát:

Péntek este elrontotta a gyomrát Aszódi Ferenc, súlyos fájdalomról panaszkodott. Szombat, vasárnap és hétfőn tekiődött, mert szülei nem engedték felkelni, úgy vigyáztak rá, mint a szemük fényére. Barátai naponként meglátogatták, egyiknek panaszkodott is:

— Látjátok, az se jó, ha valaki egyetlen fiú. Ágyba kényszerítenek, halott nincs is semmi bajom.

Kedden már felkelt és jókedvűen töltötte az egész napot.

Este hatalmas fejfőrcs gyötörte a fiatal embert,

ami a késő éjszakai órákban egyre fokozódott.

közcélak szolgálatában áll és így ki nem lakoltatható.

A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint jóváhagyta a járásbíró kilakoltató ítéletét és kötelezi a szíjgurancát, hogy felebbvitelre tekintet nélkül az épületből 15 napon belül költözzön ki.

Aszódi Ferenc ordított a fájdalomtól és jajgatva hanykolódott. Ekkor behívták a házban lakó dr. Winkler Lajos orvost, aki morium-injekciót fecskendezett be, amely visszaadta a beteg nyugalmát és elaludt.

Reggel tíz órakor nem tért magához a beteg, amikor hozzátartozói rémülten vették észre, hogy

a pulzusa gyengén és sűrű kihagyásokkal működik.

Ujból dr. Winklerért szaladtak, aki elleninjekciót adott be, de Aszódi Ferenc nem nyerte vissza többet eszméletét, félegykor kismenvedett.

Az agónia perceiben hívták a beteg ágyához dr. Sebestyén Arthurt, aki azonban már nem tudott segíteni. Közölte a megrendült szülőkkel, hogy a fiuk menthetetlen.

A rendőrség elsőnek dr. Sebestyént hallgatta ki. Kihallgatták még dr. Konrád Bélát és dr. Winkler Lajost is. A rendőrség a felfoglalt fiókokat, recepteket és jegyzőkönyveket

déli tizenkét órakor átküldte az ügyészséghez, ahol Athanasz vezetőügyész elrendelte a hulla felboncolását.

A család képviselőiben Manhardt Jenő kereskedő jelent meg a hatóságok előtt és kérte,

ne boncolják fel a holttestet, mert a szülők már úgyis a kétségbeesés leg-szélein állanak.

A hatóságok, a szülők leihatatlan fájdalomnak tiszteletben tartása mellett, elrendelik a boncolást, mert kell, hogy világosság derüljön az ügyre.

Közben a városban egyre keringenek az ellenőrizhetetlen hírek. Egyik orvosi vélemény szerint a halál közvetlen oka agyvérzés volt, a másik szerint egy lappangó mellhártyagyulladás, amelyből látszólag kilátoit Aszódi Feri még a tavasszal. A másik verzió szerint taxikus gyomorbanálmalak voltak és ilyen esetekben a sziv is tulságosan igénybe van véve.

Dr. Barna Armin tiszti főorvos a következő nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— Tekintettel arra, hogy a szerencsétlen fiatalember gyorsan fejlődő betegsége nem tudja magyarázatát adni a hirtelen bekövetkezett halálnak, továbbá, mert a városban hiób-hírek terjedtek el esetleges orvosi műhibáról, szükségesnek tartottam, hogy a vizsgálat megindítsassék.

— Hangsúlyozom, hogy a kezelőorvost semmiféle vád nem terhelheti, mert a felfoglalt recept szabályszerűen van kiállítva, az adagolás jóval alul van a maximális dózison s

Dorian Terrace 9-kor — Dorian Filmstúdió 6-kor
Ma, pénteken premier

A zöld kísértés
Apacs dráma 6 nagy felvonásban.
Ezt megelőzi a legújabb Dorian revü.

Betty Compson és Theodore Kostoff. — Ocean film !!

A főszerepben:

abból nem származhatott semmiféle káros hatás.

Beszéltünk dr Winkler Lajossal, az elhunyt Aszódi Ferenc háziorvosával, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Tegnapelőtt éjjel félnegykor hívtak Aszódi Ferencet, akinek olyan erős migrén-rohamai voltak, hogy a fájdalomtól csakugy hánykolódott ágyában. Már annakelőtte is gyakran volt heves főfájása, bár ilyen nagyfokú még soha. Erre különben hajlama is volt, mert családjának több tagja szenvedett migrénben. Mindamellett lehetségesnek tartottam, hogy a mostani rohamok valahogy annak a lázas bélhurtnak a következményei, amelyekből a fiú csak néhány nap előtt lábolt ki. Nagy fájdalomnak együttesére ekkor injekciót adtam neki, és pedig

egy centigramm koffeint, alig egy centigramm morfiummal együtt, tehát inkább kevesebbet, mint amennyit rendszeres körülmények közt adni szoktak.

Ugyanakkor az esetleges bélzavarok megszüntetésére kúpokat is irtam elő. Különösképp ügyeltem arra, hogy a rendelésnél a receptet világosan irtam meg, nehogy a hajnali kiszolgálásnál elnézés történhessen. Ezért nemcsak számokkal, de betűkkel is feltüntettem az adagolás arányát.

— Abszolút kizárnak tartom, hogy a gyógyszeres adagolása téves volt és ez okozta volna a halált. Ez képtelen feltevés, azt kell feltételeznem, hogy

hirtelen támadt vérzés okozhatta a halált, nyilván valamely tuberkulitikus daganatból kifolyólag.

Annyi bizonyos, hogy a szegény fiú inklimált volt a tuberkulózisra, hiszen

enmagam állapítottam meg, hogy tüdő-

csucshurta van és ebből kifolyólag Bécsben is kezelték, sőt tengerparton is volt.

Dr Winkler ezt vallotta a rendőrségen is. A két orvos nyilatkozatából megállapítható, hogy egy különös szerencsétlenség történt, amelyet orvosi tudomány már nem tudhatott megakadályozni. Sorsunk ismeretlen erők igazgatják és akkor tesz pontot életünkre a halál, amikor akar. Szegény Aszódi Ferenc, nagyon keveset élhetett...

Beszéltünk a szomorú és az egész városban mélységes megrendülést keltett esetről három előkelő nagyváradai orvossal is, akik nevük megemlítésének mellőzését kérték és mint az ügytől teljesen távol álló emberek, a következőkben összegezték véleményüket a fiatal embernek tragikus körülmények között bekövetkezett haláláról:

— Nem szerepeltünk sem mint kezelő, sem mint az ügyhöz meghívott orvosok az esetben és azt csak néhány kollega előadásából ismerjük. De a szimpotomák alapján is teljesen kizártnak tartjuk, hogy az injekciót adó orvos hibájából következett volna be a szomorú vég. A morfium-adag nagysága, még ha kétannyit kapott volna is a beteg, halálesetét semmiesetre nem okozhatott. Három esetről lehet szó. Vagy gyomor-, illetve hasmegerzést kapott a szerencsétlen fiatal ember és ennek velejárója lehetett a hevesen kínzó fejfájás is. Bármily gyorsan adnak is ellenszert ebben az esetben, még napok múltán is jelentkezhetik, illetve bennekedhet akár a gyomorban, akár a belekben a mérgező anyag, mely a rapid pusztulással jár.

De nem lehet kizárni az sem, hogy a szegény fiatal embernek szervi baja legyen, az agyába húzódott fel és pattant szét egy gumó, mely szintén gyorsan bekövetkező halállal jár.

Meg történt a boncolás

Négy óraker sűrű szemekben esni kezd az eső és az olaszai hullaház előtt asszonyok, emberek ácsorognak, várják Aszódi Ferenc boncolását. Starra kapitány, Craciun vizsgálóbíróssági jegyzővel a temető hatalmas lombosítottái alatt állanak, amikor mi kérdezzük, még nincs kint a bizottság.

Aszódi Ferenc ott fekszik a boncasztal hideg márványlapján. Domboru mellkasa, izmos karja, egész teste egy pompás fiatal lélek gyönyörű kerete. Mint egy görög szobor, olyan a napstíustól megbarnult test, álla nincs leesve, mintha mosolyogna, olyan az arca, göndör fürtje a homlokára lóg.

Bal térd alatt kötés van, pár nappal ezelőtt biciklizés közben lehorzsolta. A boncasztalon egy labor kristálytisztá viz, a bomcster rémes szerszámai, véső, bórlehuző kés, koponyafűrész. Ahogy meg nézem jobban a hullát, már látom, amint rája az elmulás a fiatal, gyönyörű férfitestet: előjönnek a tarka hullalótok a lábán, az oldalán...

Félhatár érkezik meg a bizottság. Athanasius vezetőügyész helyettes, dr Palánky vizsgálóbíró, dr Ilutza György, dr Meer Samu és dr Fisch Áron.

Bagdi, az öreg bomcster háromnegyed hatkor kezdi meg munkáját, amely után fény kell, hogy derüljön Aszódi Ferenc rejtélyes halálára.

Megdöbbenően szomorú Aszódi Ferenc szüleinek helyzete. A két ember élete, reménye, öregségük büszkesége hullott a sírgödörbe a tizenkilenc éves fiúval. Teljesen ösztört a szülőket a sorscsapás, nem akarták engedni, hogy félboncolják szerető fiuk holttestét.

A hatóság és Mannhardt Jenő kereskedő tegnap délután

valósággal titokban vitték el a lakásból a hullát, az összeírt szívú édesanyja nem is tudja, hogy fia a hullaház hideg márványlapján fekszik.

Az Alexandri (Teleki)-utcai gázsház kapuja le van zárva, hogy látogató se mehessen a gázszelőkhoz.

Tudósítónk lapzártakor jelenti: Az újságírók a bonház előcsarnokában várják a boncolás eredményét. Amikor kinyílik az ajtó és az orvosok beinvitálnak bennünket, hogy mi is

győződjünk meg a boncolás eredményéről. Megmutatták az agy jobb részét, amely hófehér és sértetlen,

a bal részen egy két lecs nagyságú lyuk van, ahonnan még most is szivárog a vér. Az agynak ezt a részét előntöltte a vér.

A boncolás minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a halált agyvérzés okozta. Lehetséges, hogy Aszódi Ferenc vagy az uzodában ültötte meg fejét, vagy biciklijéről leesve ütötte meg magát. Szülei előtt ezt eltitkolta. A lábán, mint megírtuk, szintén van sebesülés.

Az orvosi vélemény szerint az agyvérzés okozhatta a kínzó fejfőrészeket.

Miután megállapították és jegyzőkönyvbe foglalták a fentieket, az orvosok nem tartották szükségesnek, hogy tovább boncolják a holttestet. Athanasius ügyész azonban, a regátei törvényekre való hivatkozással, ragaszkodott a félboncoláshoz, ami meg is történt. A belsőrészek azonban semmi elváltozást nem találtak.

Szilágyi Lajos megvédi a liberális budapesti egyetemistákat

Megírtuk annak idején budapesti távirat nyomán, hogy a liberális érzelű budapesti egyetemi ifjúság arra kérte től Szilágyi Lajos dr magyar nemzetgyűlési képviselőt, engedje meg nekik, hogy a kispolgárok és földmivészek pártszövetségéhez csatlakozzanak, annak kebelében a főiskolai szakosztályt megalakítsák. Szilágyi Lajos, aki ennek az egyesületnek az elnöke, ezt készséggel teljesítette. Az elmúlt napokban e miatt a liberális érzelű budapesti egyetemi ifjúságnak erős támaszban volt része.

Szilágyi Lajos most nyilatkozatban nyilatkozik a támadásokra, kijelentve, hogy mindenkinek szabad választása, hogy milyen politikai pártot, vagy pártszövetséghez csatlakozzon. Ezt ezzel a szabadsággal, — úgy mond — igen tekintélyes része az ifjúságnak akkor, amikor az ugynevezett keresztény pártokhoz csatlakozott. A liberális ifjúság csatlakozása tehát nem kifogásolható. Annál kevésbé, mert az ifjúság tanulni és nem politizálni akar és a párt-

szövetség keretén belül ellenőrzés alatt értekezik. A megfőtözésről, mételeyről, feltörge szándékáról, Galilei-kórról — úgy mond — cs tájékoztatlan, vagy rosszhiszemű ember írta. Az ifjúság pártpolitikai felhasználásáról szó ni csen — mondja végül Szilágyi Lajos — és aggdó ellenpártok előtt kötelezettséget váll lok aziránt, hogy egy másik budaörsi diákcso rendőr-diák képzése, vagy politikai tünte diákielvonulás a mi részünkről nem tervezeti

Érmihályfalván sem szabad járni este 9 óra után

Érmihályfalvai tudósítónk jelenti:

A szöguru ostromállapotról szóló rendelet Érmihályfalván is kihirdették. A nagy mez város amúgy is tepsdó élete ezzel még jobba megbénult, mert este 9 óra után senki se járhat az utcán, ha nincs fényképes igazó ványa.

Érmihályfalván a már régóta szünetel sportklubot most újjászervezték. Berkovits J zsef ügyvezető megnyitó beszéde után és ugyan csak indítványára egyhangulag megalakult a új vezetőség. Diszelnökök: Dr Faust Selegye Benedek Zoltán, elnök Pop Joancu, ügyveze Berger Jenő, pénztáros Róth József, fotbal intéző Németh Jenő, ellenőr Kovács Lajo Klein József, választmány: Weisz László, Berkovits M., Kádár Béla, Polyák Barna, Poll Géza, Berecz Lajos, Neufeld Márton. Remélv hogy ezen vezetőség garanciát nyújt a ré Etc felújítására.

A most elvonuló nagy viharok borzalm pusztítást végeztek Nagybanya és Apát közöl Fakat csavart ki tövestől. A telefonpórnák az egész vonalon kitört. Így egy majdn végzetessé válható szerencsétlenség törté Szinerváralján és Apát vonalon. A kidől pó náktól a Szinerváraljáról jövő tehervonat három marhával és sertéssel telt kocsija kiskiklő A felborult kocsih hét ökröt és néhány serté temettek maguk alá. Szerencse, hogy a nagy bányai személyvonat vezetője észrevette készülő szerencsétlenséget. Így a személyvonat utáni egy kilométeres gyalogolás után, a szálással, nagy késéssel folytathatták útjukat. Szerencsére emberéletet nem követelt. A vonat több, mint 8 órai késéssel érkezett Szatmár

Okmányhamisító gyárat leplezték le a budapesti rendőrség

Budapestről jelentik: A rendőrség politikai osztálya néhány hónap óta élénk figyelemmel kísérte Kende József volt britan nias üzemelt, aki nagyon gyanus működésével sok zavart okozott. Kende József a brit tanmások korszakának letűnte után nem nézett tisztességes kereset után, hanem könnyv módon, kevés munkával igyekezett miné több pénzt szerezni. Legújabbán okmányok hamisítására adta magát és ezzel a machinációval a britannias korszakban érdekelt vagy nem érdekelt személyeket zsarolt meg újabban pedig a hamis okmányokat külföldön igyekezett értékesíteni.

Dolgaira csak most jöttek rá, amikor a pécsi törvényszék előtt kormányzósértés vádjával állott. Ez idő alatt a detektívek budapesti lakásán házkutatást tartottak és gar madával találták ott a már kész hamisítványokat, okmányokat, melyeknek aláírója-ként előkelő pozícióban lévő férfiak szerepelnek. Mindegyiknek meg volt a hitelesség látszata, bélyegzővel és nagyszerűen sikerült hamisított aláírásokkal voltak ellátva. Sok olyan okiratot is találtak, amely még nem volt kész. Szóval a lakásán Kende való ságos okmányhamisító műhelyt rendezett be és a házkutatás eredménye arra készítette a rendőrséget, hogy a pécsi fogházban levő Kendét felhozza Budapestre.

Ninon illatszertár megnyit Unirii (Szt László)-tér 1. Janky-cég mellett.

Altalános lázadástól tartanak Szíriában

Londonból jelentik: A Daily Expressz írja: Kairóból: Az a szenzációs lovassági támadás, amelyet a druzok Damaszcus ellen intéztek, pánikot idézett elő a városban, minthogy a városban a mohamedán nacionalisták között heves lázítás folyik, amely abban a pillanatban nyílt lázadásba tör ki, amint sikerre nyílik kilátás. A Daily Mail damascusi jelentése szerint a szíriai helyzetet a következő okokból kell igen súlyosan megítélni: A druz felkelés lángra lobbanthatja az általános felkelést Damaszkuszban, Hauranban és Aleppo-ban. A rendkívül rossz termés nagyfokú éledegetlenséget váltott ki a lakosság körében. Azonkívül az erős franciaellenes hangulat tetemesen felfokozta annak lehetőségét, hogy a török

hadsereg volt tisztjei csatlakoznak a druzokhoz.

A Morning Post jelenti Kairóból: Ibn Saud felhívást intézett a mohamedán világhoz, hogy küldjenek ki delegátusokat a szíriai helyzet megvizsgálása ügyében tartandó konferenciára. Kijelentette, hogy Medinát egy óra alatt be tudja venni, ő azonban azt tartja helyesebbnek, hogy magát és családját Medina védelmében áldozza fel és hiveinek szigorú parancsot adott ki, hogy ne vonuljanak be a városba. Az ostromot a hasimiták kiszolgáltatásáig folytatni fogják. Ibn Saud azzal fejezi be felhívását, hogy keresztény embernek nem szabad Hedzsasz felett az uralmat gyakorolni. Hedzsasznak egyébként teljes önkormányzatot ígér.

* **Ma délelőtt temetik Aszódi Ferencet.** Későn este arról értesítenek bennünket, hogy a hatóság a tragikus végű Aszódi Ferenc temetésére az engedélyt megadta. A temetés ma délelőtt tíz órakor lesz a Str. Alexandri (Teleki)-utca 8. számú házból.

* **Módosítják a záróra-törvényt.** Bukarestből jelentik: A munkügyi minisztérium összegyűjtötte a záróra-törvény keresztültelére vonatkozó összes adatokat. A beérkezett jelentések alapján elhatározta a miniszter, hogy a jogos igények figyelembevételével október 1-én új rendeletet bocsát ki, mely módosítja az eredeti törvényt. A módosítás továbbra is szem előtt tartja az alkalmazottak szociális igényeit, de egyben megszünteti szükségleten és célszerűtlen korlátozásokat.

Jön: **ZAZA** Jön:
Gloria Swanson leghatásosabb filmje.

* **Új fordulat a hamis millióskoronasok ügyében.** Budapestről jelentik: A sátorlajuhelyi hamis millióskoronasok ügyében újabb fordulat állott be. Újpesten őrizetbe vették Friedländer Lipót kereskedőt, aki az olaszliszka csodarabbanak unokaöccse. Megállapították, hogy a már lefoglalt Friedländer Sámuellel budapesti tartózkodásakor állandó összeköttetést tartott fenn. Tagadja, hogy a hamis millióskoronasokról bármit is tudna. A rendőrség intézkedett, hogy a debreceni ügyészségnél lévő Friedländer Sámuellel Budapestre hozzák, hogy szembesíthessék a két pénzhamisítót.

* **A beírások a Zsidó liceumba** szept. hó 1-8-ig tartanak naponként 9-12 óráig. A javító, különbözeti és pótvizsgák szept. 10-én kezdődnek s 18-án végződnek. Az V. osztályra képesítő felvételi vizsgák szept. 20 és 25-ike között folynak le. E felvételi vizsgára készülők szeptember hó 18-ig kérvényt kötelesek beadni, megjelölve, hogy a modern vagy real tagozatra. óhajtanak lépni. Igazgatóság.

* **A szentjóbói apát malma.** A Beiusul ily című cikkére — amit reprodukáltunk — tegnap Simkó András apátsági molnár egy nagyon elkeseredett hangú levelet küldött hozzánk, amelyben sorra valótlanoknak mondja a Beiusul állításait. Kijelenti, hogy mikor Klor Antal annak idején átvette a birtok bérletét, nem koldusszegényen jött oda, hanem Fraknoi Vilmos minden ingóságát készpénzzel kifizette. A néppel igen humanusan bánt és olyan mintagazdaságot létesített, amit az egész ország bámulattal ismert el. A cikkíró tisztára zsidógyűlöletből vádolja és gyalázza. Még most is segíti a népet, még ma is kényeret ad régi munkásainak és most is 150 mázsa búzát küldött a szentjóbói inasoknak, pedig már régen elköltözött onnan. Kifejti ezután a levelemben Simkó András molnár, hogy a szentjóbói malomban Csokaj, Csanálos, Szarkó, Fegyvernek és Szentmiklós lakosai örökök a legtöbbet. Majd dicseri Papp József apátot, aki nem nézi, hogy valaki magyar, vagy zsidó, hanem csakis, hogy ember és egyformán szereti, ugyisintén Boca lelkeszt is az egész

környék becsüli. Végül kijelenti, hogy hajlandó bárhol bizonyítani a Beiusul cikkének valótlan-ságát.

* **A zsidó-liceum nyilvánossági joga.** A nagyváradi zsidó-liceum a most még érvényben levő iskolatörvény alapján kérvényt adott be a közoktatásügyi miniszterhez, hogy adja meg a liceum 4-8 osztályaira is a nyilvánossági jelleget. A kérvényt egyenesen a miniszterhez küldte, mert csak a parlament előtt fekvő új törvény szerint kell a nyilvánossági jog iránt az eljárást a tankerületi főigazgatóságnál folyamatba tenni. Tegnap aztán az a hír terjedt el, hogy a liceum a nyilvánossági jogot elnyerte. Gratulációk is érkeztek a hitközséghez, amely Bukarestben tudakozódott a hír valódiságáról. Sajnos, a kellemes hír még korai, mert sem a minisztériumban, sem a vezérigazgatóságnál nem volt nyoma a liceum engedélyének, de remélhetőleg a kedvező döntés rövidesen megérkezik.

* **Orvosi hír.** Sándor János a tüdőbetegségek szakorvosa, belgyógyász szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit megkezdte Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 13. (Füchsl-palota), Röntgen laboratórium, kétféle kezelés.

* **A borbély munkások** 31-én, hétfőn este az új munkasóththonban taggyűlést tartanak.

* **A Nagyváradi Róm. Kath. Négyelet** vezetősége értesíti az érdekelt közönséget, hogy a tervbe vett leányinternátus felállításától eláll, mivel a Lujza-Oththonba való felvételre oly nagy számmal jelentkeznek, hogy helyiségeinkre feltétlenül szükségünk van s ezen intézetünk további fejlesztése közérdekelt képez.

Jön: **ZAZA** Jön:
Gloria Swanson leghatásosabb filmje.

* **Megkezdődött a munkakamarák tagjainak összeírása.** Nagyváradon, mint a munkakamarákról szóló törvény elrendeli, munkakamarát állít fel a kormány. A kamarának minden román munkás tagja lesz, aki ellen összeférhetlenségi kifogás nem emelhető. A tagok közül választják a kamara vezetését, amely közvetlenül érintkezik a minisztériumokkal s a kormánnyal. A kamarák a törvény által elismert testületek s munkágyekben véleményező joggal bírnak. A tagok összeírása tegnap kezdődött meg s minden munkásnak joga van a felvételét kérni a tagok sorába. Az összeírást a szociális pénztár igazgatója, Vasca Teodor ellenőrzi, a munkát pedig dr. Lampel Lipót titkár vezeti. Az összeírás után a tagok névsorát közszemlére teszik ki s a jogosultak megfiglelhetik.

* **Összmunkásság bálja** szeptember 5-én, szombat este a Kath. Körben.

Tanuló zongora 15000 leírt kapható Bulev. Regele Ferdinand 14. sz. STERNBERGNÉL.

* **Ki a szabadba!** A Kath. Legénygyűlés augusztus 30-án, vasárnap kávérendez a Püspök-fürdőbe. Indulás regl. 10 óra pályaudvarról. A szent mise és szent zsidó a kirándulók részére a Püspök-fürdő László-kápolnájában lesz megtartva.

Darvas harisnyái legjobbak

* **A póstyéni nagy nemzetközi tennisevénny.** Augusztus hó 30-án kezdődnek a Püspök-fürdőigazgatóság pályán a nagyarányú nemzetközi tennisevénnyek. Ez az évről-évre méltó szennázó sportesemény rágnak pontja és az erőviszonyok összehasonlítható leghevívottabb fokmérője a szlovén tennisevénnyek. Az idei négy napra tervezett események szerint az eddigiekén is nagy sikerrel fogják megvívni. Az eddigi nevezések között lághírű nevekkel találkozunk. Így: Brannnek Koszluh és Macenauer Cseshlowski, a német Rohrer és Gottlieb brünni játékosok és Ulah az indiai Davis Cup team budapesti MAC gárdája: Kehring, Kács, Némethy, Gróf Bethlen, ezenkívül számmal a pozsonyi L. T. K. és P. T. szőlői. A női számban indulnak a nagy zöl Krencsey Hédi, Várady Ely, Herz, Nebeskyné, Bárczyné, Janota, a magyar lerová a köztársaság bajnoknője és Fuchs Lily kasszony. Legnagyobb érdeklődést Szlovénok férfi egyes, női egyes, férfi vegyes páros bajnokságai, továbbá tennisevénny vándorserlegért (védő: Kuzsinszky egyes Pöstyén vándordíjért (ezúton is megírva.) A fürdőigazgatóság a legmesszebbi eredményekkel áll a játékosok rendelkezésére. Vasuti kedvezmény, olcsó ellátás (teljes lakás és ellátás már 40 koronáért kitart) játékosoknak és kísérőknek. Érdeklődők nevezések a póstyéni fürdőigazgatóság titkárságához intézendők. Nevezési határ 29-én.

Concert zongora rövid 25.000 leírt Bul. Regele Ferd. 14. STERNBERGNÉL.

* **Püspök-gyógyfürdő** Nagyvárad lett, 600 év óta használják bámulatos ménnel 40 C. kénés rádiumos gyógykószvény, csúsz, ischiás, csontbetegségek ellen. Ős fenyveserdő a virágos park mellett. Villanyuszoda 26° C. folyton befolyó forrásztanítás, nap- és homokkúra 1-től a szobáknál 30%-os engedménylónban esténként parkett-tánc, zenekar.

* **Bolgár fakereskedő telefonja**

TÖZSDE

Zürich, augusztus 27. Nyitár 122 háromn, Newyork 516, London Páris 2430, Prága 1530, Budapest Bécs 0.007265.

Bukarest, augusztus 27. Záróvizák: Páris 952, London 985, Newyork háromn., Milanó 760, Zürich 39'28'40, Prága 600.

Valuták: Font 960, frank 955, iél, lira 740, dinár 345, dollár 201, osmagyar 27 fél, szokol 590.

Zürich, augusztus 27. Záróárak: 122'80, Amsterdam 207'90, Newyork London 2506 fél, Páris 2430, Milan Prága 1530, Budapest 0.007255, 922 iél, Bukarest 260, Varsó 87 f0.007260.

Budapest, augusztus 27. A cterménytőzsde: Tiszavidéki búza egyébb 382 fél, rozs 275, tak. árpa árpa 360, zab 265, tengeri 270, repkorpa 192.

Selejtes harisnyák megérkeztek

minden színben Strada Rimanóczy-utca

Ábrahám Artúr

Ne menjen egy volt bíró, ha kilakoltatják

Mózes Jenő a városi adóhivatal tiszt-
járól a azok közé jutott, akiket elbo-
laltatásból. Ezidőtől kezdve nem tudja
fizetni lakbérét Papp Károly tenkei
nak, aki a házat anyósától örökölte.
Elhunyt tulajdonos kilakoltatási kere-
sletét be Mózes Jenő ellen, halála után
tulajdonos folytatja a pert. Mózes Jenő
álláshoz jutott s förlaszteni kezdte a
bíró, de újból leépítették. A bíróságnál
szóltak, de kérésére új tárgyalást tűz-
járásbíróságnál, ahol Urszini József
bíró a kilakoltatást bír nem fizetés ci-
cendele s kilakoltatási hatánapul ne-
belesjét feljelle meg.

Felvezésre a törvényszék az azonnali ki-
laktatást mondta ki a napokban, jellehet Mó-
közben a hátralékot kifizette s ezt íga-
tu tárgyaláson. Mózes most a háztulaj-
forul s hivatkozott arra, hogy fele-
mi tanítónő, ma is funkcionál s két
meke van, akik közül egyik epilep-
allandó orvosi kezelés alatt áll, ami
öt nagyon igénybeveszi. Most van ál-
leegyeznek, hogy ha csak egyetlen egy-
mulasztaná a bérfizetést, joga legyen
tuladosnak öt rögtön kilakoltatni.

hogy 1927-ig hagyja bent a lakás-
har novemberig ne lakoltassa ki s en-
g, hogy lakást cserélhessen valakivel,
ást átterepeltatja s újból festeti. A
azonban rögtön kiadta másnak a la-
y ne rekvirálhassák el s a szerződést
nyilgazgatóságnál illeték alá vétette.
esné kijelentette, hogy ha az utcára
nem bírja ki ezt, hanem a végsőkre
amiből baj is támadhat, mert állan-
ket, hogy az ég alá teszik, miután a
s irt ügyvédjének, hogy a kilakolta-
atosítsassa.

Szerencsétlen helyzetbe jutott család
nyára megpuhítja a háztulajdonost,
ben is más városban lakik s nincs
a házbérkülönbözetre. Az bizonyos,
akok ma nem fizetik azt az összeget,
háaz mai értékének megfelelően, de az
nem olyan szegény hivatalnokcsalád-
kezdeni, mint Mózesék. Emberi, ke-
es magyar jóindulattal bizonyára meg-
alni a kivézető formát ez ügyben,
egyetes tragédiáját fenyeget. Nem min-
ket kell végrehajtani, az emberi irga-
s könyörületnek is szóhoz kell jutni.

MOZI

Petty Compson, a legüdebb és legbá-
merikai filmszínész nő játsza a főse-
"Zöld kísértés" című filmben, melyet
eken mutat be a Dorian-filmszínház.
acsvilágában játszódik le a 6 nagy-
os dráma, melynek férfi főszerepét
dvelt Theodore Kosloff alakítja. Ezt
a legújabb Dorian-revü. Az előadá-
9 óraor kezdődnek. — Jön: "Zaza"
wanson leghatásosabb filmje.

NYILTTÉR

Nyilatkozat

A szerencsém t. vevőimet és üzlet-
mat értesíteni, hogy a „Hellas”
születület igazgatóságából kiváltam
Alexandrii (Teleki-utca) 2. sz. a.
várad Takarékpénztár épületében
Ferenc & Co. cég alatt szeptember
textilárú üzletet nyitok, ahol ve-
igen előnyös fizetési feltételek
fogom kiszolgálni.

dea-Mare, augusztus hó 26-án.

Tisztelettel: Lukács Ferenc

Márton R.-T.-nál deláinek, batistok,
duplinok, zefirek mélyen leszálltva.

A betörők klubja

Irta HENRY A. HERRING

I. kötet

Angol eredetiből fordította
Jogositott magyar kiadás

— Nem teli, inspektor, — szolt a betörő bu-
san. — Egyébként megmondtam önnek, hogy a
barátom mindent meg fog magyarázni, de nem
hallgatóit reám. Most aztán kész a blamázs.

— Bocsássa szabodon, — mondta Sir John.
A rendőrfelügyelő kinyitotta a bilincset,
feszesen szalutált, embereinek leadott egy rövid
kommandót és elmasirozott velük. A betörő
utána kiáltott:

— Ohó, hát a szivarjaim?!
Az inspektor visszajött, átadta a dobozt,
még merevebben szalutált és eltávozott.

Sir John és a betörő utána néztek, míg csak
el nem tűnt.

— Az a fontos, hogy nem pofoztak össze
bennünket a mihasznák, — szolt a betörő.

— Ez a fő, — válaszolt Sir John.

Es karöltve mentek haza.

2.

Az érsek pásztorbotja.*

* Angliában az evangélikusoknak is van
érsekük.

A bisteri érsek pontosan este 8 óraor va-
csorázott. Ha otthon volt, egy chronometer pon-
tosságával 7 óra 58 perckor szokott a fogadó-
szobába lépni, hogy családjával és esetleges ven-
degeit asztalhoz szoltassa. Így tehát minden in-
kább, mint öröm volt az, ami arcán tükrözö-
dött, amint egy este 7 óra 55 perckor egy kár-
tyát nyújtott át az inasa, amin a következők ál-
lottak: „Georgiowitsch Kassala, Mush, L. van
Khurd, audienciát kér.”

— Az urat a vizsgáterembe vezettem, Emi-
nenz, — mondta a szolga.

— Elég kényelmetlen idő látogatásokat ten-
ni, — szolt az érsek bosszusán és egy szükség-
telen pillantást vetett órájára. Aztán sóhajta
hozzáfűzte: — Mondja meg Oméltóságának,
hogy a vacsora tíz perccel eltörlődik.

Oeminenciája apró, táncos lépteivel be-
uszott a vizsgáterembe. Egy hatalmas szutánba
öltözött férfi emelkedett fel, amint belépett.
Tagbaszakadt, erőteljes, szép ember volt, hosszú
telt vörös szakállal és erős szemöldökkel. Fel-
állott, mélyen meghajolt, aztán térdreborcsátko-
za, megragadta a fopap kezét, szeliden megsi-
mogatta s végül megcsókolta. Az érsek zavarba
jött. Ha nyilvánosság előtt csókolták a kezét,
ezt természetesnek találta és szerepét mindig
fényesen tudta játszani, de nézőközönség nélkül
kinos volt neki ez a szertartásos üdvözlés.

— Állj fel, fiam! — mondta szeliden.

A vörösszakálú engedelmeskedett.

— En — kezdte, — azért jöttem, — ah, kü-
lönben talán jobb, ha bemutatom irományaimat.
Egy levelet is hoztam a patriarchámtól. — Fo-
lyékonyan beszélt angolul, egész csekély idegen
akcentussal.

Egy tekercs papírt húzott elő feneketlen
zsebéből. Ebből kikeresett egy levelet, amit
nagy büszkeséggel nyújtott át az érseknek.

A levél kétségtelenül görögül volt írva, de
mégsem az a nyelv volt, amit az érsek az isko-
lában s egyetemen tanult. Itt-ott felfedezett egy
szót, amit ismert, de a következő már m gint
idegen volt és teljességgel érthetetlen. Megnézte
az aláírást: egy nagy pecsét, különös dátum,
lehetetlen név.

Vendége, úgy látszik, megértette a helyze-
tet.

— Patriarchánk nagyon öreg már — mondta
— nem egykönnyen lehet írást elolvasni. Né-
ha magannak is nehezéseket okoz, holott én
jól ismerem. Szabad volna felolvasnom önnek?

Nagy folyékonyssággal és emfáziással olva-
sott, az érsek azonban semmit sem értett belőle,
ha helyel-kozzal ismerősen hangzó kifejezéseket
vett is felfedezni.

A levél véget ért.

— Ez pedig itten, — mondta az idegen, egy
kék dokumentumot előhúza, — érthetőbb nyel-
ven írt okmány.

Igy is volt, mert az irata Scotland Yardtól*
származott s igazolta, hogy tulajdonosa, Georgi-
vitsch Kassala, keresztény pap, engedélyt ka-
pott, hogy a Khurdisztánbeli Mush városban
épülő Szent Barnabás templom javára pénzt
gyűjtsön.

* A titkos rendőrség székhelye Londonban.

(Folyt. köv.)

Közgyűlési meghívó.

A szombatot tartó iparosok egyesülete e hó
30-án azaz vasárnap délelőtt fél 10 óraor

rendkívüli közgyűlést

tartanak, melyre az egyesület minden tagját pontos
megjelenésre kérünk.

Tárgy: Templomgondnok és gazdasági taná-
csos megválasztása.

Tisztelettel: az elnökség.

Dr. Lázár Siroška

leánynevelő intézete

Budapest, V., Személynök-utca 21. szám alatt.

Nyílv. jogu klemi iskola, leány-
gimnázium, felsőbb leányiskola,
továbbképző tanfolyam.

Felhívás.

Egyik ügyfelem átvenni óhajta a Bulev. Re-
gele Ferdinand No. 22 sz. alatti Abraham Árpád-
fele kaptafa és sámlakészítő üzemet, nemkülönben
a Sándor-utca 22. sz. a. Beles József-fele játékaru-
és asztalos üzemet. Felhívom, nevezettek hite-
lezőit, hogy követeléseiket nálam 5 nap alatt je-
lentsek be, mert máskülönben ügyfelem által figye-
lembe nem vétetnek.

Oradea-Marc, 1925. augusztus hó 25.

Dr. CSONGRÁDI ATTILA
ügyvéd

Str. Paraului (Patak-u.) No 1

Fiunevelő otthon

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 11. l. em. 2.
(Főbejárat)

Uj tanévre beiratások megkezdődtek 5—14 éves korig.
Szakképzett tanorok felügyelete mellett, vallásos ész-
szerű modern nevelés. — Elsőrangú kóser ellátás. —
Mérsékelt díjak. — Vezető: Jávör Bella. — Tájékoz-
tatót küld. (A 9 év előtt alapított otthon teljesen át-
alakítva, uj berendezéssel nyílik meg az uj tanévben)

Eladó: Str. Olteanu (Csengeri-u) hat lakásos ház.
két üzlethelyiséggel átadó lakás és üzlet-
tel. Reg. Ferdinand (Rákóczi-u) mellett ötszobás magán-
ház szép udvar és kerítel 650.000. Str. Ep. Ciorogariu
(Uri-u.) négyszobás magánház és két lakásos. Str. Pasteur
(Korház-u) két lakásos, átadó három szoba, fürdőszoba-
val. Str. I. C. Bratianu (Szánizló-u) mellett három la-
kásos, átadó három szoba, fürdőszobával. Jövedelmező
ház, üzlettel, átadó lakással. Házak, telkek, szőlők, föld-
birtokok. — **Csappó,** Strada Academiei No. 6.

Heti vagy havi részletre

Készpénzárak mellett. — Atmeneti kabátok, csököpenyek, bőrkabátok,
gazdász kabátok, férfi és fiu öltönyök úgy készen, mint méret után

legelőnyösebben szerezhetők be a

Sas férfiruha áruházban

Sas-passage.

Siroška festett kifestet.

Apróhirdetés egy szöve 4 Lei. vasárnap befutva 3 Lei. legkisebb hirdetés 10 szöve 40 Lei.

Levelezés

Ki utazik Abáziába? Szíves jelentkezést kérünk a 458-as telefonhoz.

LAKÁS

Két fiatal ember keres különbejárható modern szobát, lehetőleg központban. Címet a Rimanóczy szálló portáshoz. 3028H

Irodahelyiség Nagypiac téren, mely áll 2 szép elsőemeleti uccai szobából, kiadó, Cim a kiadóhivatalban. 3015H

ELLÁTÁS

Néhány vallásos zsidó tanuló teljes ellátásban részesülhet intelligens zsidó úri családnál. Cim a kiadóban. 2023

Egy középiskolai tanuló teljes ellátásra, úri családdhoz felvétetik. Zongorában is gyakorolhat. Cim: Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 5. 3029H

Teljes ellátás uriháznál két lyceumista részére. Külön szoba, fürdőszoba, zongora. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 3047H

Külföldi ellátást kap és gondos felügyeletben részesül két jó családból való középiskolai tanuló, fiú vagy leány. Dr. Szende Emilnél, Budapest, VI. Nagy János-u. 2. 3037

Alkalmazás

Főzni tudó mindenes kis családdhoz azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 2806

Románul tudó fiatal leány irodába vagy üzletbe állást keres. Cim: a (Oşorheiu) Fugyivásárhelyi telefonközpontban. 3003

Intelligens urileány egy két gyermek mellé elmenne, nagyobb háztartást is önállóan vezet. Vendéglő vezetését is vállalja. Kizárólag vidékre. Cim a kiadóban. 2999

Tanulókat jó fizetéssel felvesz Klein céglétszertészi műterem. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 36. 3050M

Suche deutsches Fräulein, dr. Nádai, Bul. Regele Ferdinand 55. 3048H

Románul tudó kiszolgáló leány buffettbe felvétetik. Tunelul Palace. 3052H

Szobaleány felvétetik elcséjére. Jelentkezés 485. telefonon délután 10—12-ig, délután 4-től 6-ig. 3049H

Bejáró takarítónő keresetk a reggeli órákra 1/2 8 órától 1/2 10 óráig Bul. Reg. Ferdinand 12., III. em. 21. 3045H

Házvezetőnőt keres egyedül álló földbirtokos. Ki a tanyai életet szereti írjon „Uj otthon” jelígre a kiadóba. 3042

Adás-Vétel

Eladó hazai perzsa ebédő szőnyeg 325/225. Str. Porumbescu (Szentpéteri-u.) 7. Jogakademiától jobbra. 3053

Iróasztalt és állófogast megvételre keresünk. Címet a kiadóba kérjük leadni.

Két waggon hórso eladó. Cim a kiadóban. 3057

Szép házhely eladó. Cim a kiadóban. 3055

Eladó 60 kat. hold föld tanyával. Str. Oltenia (Csengety-utca) 13. 3051

Ölmet megvételre keres a Sonnenfeld nyomda. Str. Prințul Carol No. 6. (Szi-lágyi Dezső-u.) 3040

Eladó pácolt tölgy ebédő, perzsa szőnyeg és apróságok. Str. Vlahuța (Szent János-u.) 31. 3041

Üzlet-helyiséget forgalmas központi mellék utcában lelépésért keresek. — Cim a Hegedűs Hirlapirodában

Néhány szöve a táplálkozásunk kérdéséhez!

Csupán kávé kávé egy-magában csak üres, izetlen izgalószer, tehát ez egy kis adag pótlékot igényel, hogy tartalmassá és erőssé, valamint izletessé tegyük. A csokoládé kávéjának azonban nem kell szolgálnia, miért is ként tejet és nagyobb mennyiségű pótlékot kell adnunk, hogy erős, zamatos és tápláló italt nyerjünk. Számos évtized óta mindkét esetben a „valódi Franch”-kávépótlékkal készítenek kávékat, mely a legfejlettebb ízletést is teljesen kielégíti.

A kolozsvári Czell sörfőzde világos „URSUS” söre a közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más gyártmányú „CZELL” elnevezésű sörökkel, mert csak az

„URSUS”
elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,
Kolozsvári-Monostori sör!

Nyomatott Sonnenfeld Adolff R.-T. körforgógépén

Makkoitítás circa ezer darab sertésre kiadó. Cim: Br. Bánffy János, Násfalán. Jud. Sălaj. 3038

Eladó kiftűnő erős, tiszta boroshordók Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 23 a földszint épület. 3036

Eladó, kiadó, csere lakását 24 óra alatt elintézem. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 3034

Eladó keresztthuro Cserny-Hoffmann pianino. Cim a kiadóban. 3036

Tescheni vajjal

csak a gróf Pongrácz-fele uradalmi teavaj egyenlő minőségű. Kapható WURST-cégnél, Bul. Reg. Ferd. TELEFON 40.

Megnyit

a Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 33. szám alatt szerb-módszerű

komfós

kenyér sütödém!

Elsőrendű kenyér! **Kapt árnál olcsóbb!** Privát sütés reggel 8 órakor jutányos árban.

Konstantinovici
Fiókárúsítás a Vitéz Mihály-téri sátorban.

PAPINI: Krisztus története
ára fűzve **360 Lei.**

Eladó 3 szobás, fürdő-, cselédszobás magánház, virágos udvarral, átadható. Több magán- és bérházak, földek, szőlők, házhelyek Toma Józsefnél 9—12-ig, 3—6-ig, Str. Tace Ionescu (Körözs-u.) 21. 2851H

M. Á. V. Csépiógarnitúra, 8-as H. P. eladó. Kirvai Demeter (Saniszló) Sanisláu. 3016

40 hold föld eladó. Cim a kiadóban. 3059

Keresek egy házat megvételre Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) vagy annak közelében. Cim a kiadóban. 3056

Szép szőlő, 19 hold, eladó. Cim a kiadóban. 3058

Eladó 296 beköltözhető ház kedvező tizedéssel, szőlők, kisebb-nagyobb birtokok. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. sz. 3035H

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában

vízumoztat DEUTSCH

a futár
Utteleket elintézt!

Költözés

24% kamatra kamatpénzt teljesít. Adás-vételi Régi Traian (Széchenyi) Ertesítés déltől

Grosinger Etica szalonjában es ruhák készült. guna (Kapucin-földszint 4. sz.

Igazolványhoz 100 Lei-től kezdődő életnagyságu ZENKER fénykép I. C. Bratianu-utca) 25.

Központban vés tókével ren sat keres női Urnök figyel deira és egyé vállalakó Siru Popa Anna.

Elveszett szót után a Dorian író, b. megtal Dorian írói lomba részül

Miel tüzix szükség bárhól is beszát érdekben

Sten válfat tüzifa Telefon Tekintettel a zott nagy kértaz, l-só oszfát olcsó árca készle

ÓR ékszerek elaszserű javításA plikálta

TISZA Alexandri Tjutányos drak.

Román-Magyar-Ghetie szö

a fiedet lapiro

MERCUR Str. Gen. Mo TELEFON

Házak, föld eladását, ugysletét, lakasbérbeadását bizhatóbban Keresek a váleben bérbe szántóföldet. több magánházvételárak me

Utlevél vizum megbízásoka pontkénti futat a legolcsóbbat gyorsabban el Cluj—Brassó-ti-bor